

Datum: 2020-05-25

Plats: Teams

Deltagare: Nils Andersson, Sågverken
Mellansverige
Torbjörn Andersson, Södra
Lars Johansson (ordf), StoraEnso
Jens Eriksson, Biometria
Jacob Edlund, Biometria
Magnus Engberg, Biometria
Håkan Gard, Bergkvist Siljan
Pär Emanuelsson, Moelven
Peter Holmström, Martinsons
Pierre Qvist Vida
Henrik Sjölander, SCA
Marika Sjögren, Holmen skog
Monika Strömgren, Biometria
Martin Åström, Biometria
Peter Åström, Sveaskog

Ej närvarande: Peter Gunnarsson, Sveaskog
Magnus Sjödin, SCA
Göran Sundberg, Stenvalls Trä AB

§ 1 Mötesformalia

Ordförande Lars Johansson öppnade mötet genom att hälsa alla välkomna, särskilt Marika Sjögren, som är ny ledamot i Sågtimmerkommittén. Monika Strömgren utsågs till sekreterare och Pär Emanuelsson som justeringsperson.

§ 2 Utfasning av toppformtalsmatris - status

Utfasning av toppformtalsmatris för förstaledsaffärer ska vara genomförd innan 1 augusti 2022. Detta beslutades av Biometrias styrelse den 18 maj. Ett pressmeddelande om detta gick ut den 22 maj.

Jacob Edlund föredrog statusen för projektet (se även bilaga 1). Intresset bland de större sågverken för att påbörja en utfasning har varit stort. Cirka 50 sågverk har antingen beställt uppgradering eller fått offerter för uppgradering av sina

mätramar för att kunna mäta m³fub genom tvåpunktsmätning enligt samma princip som görs vid kontrollmätningen. Mätning med den nya metoden har påbörjats i Mönsterås och skarpa tester pågår på andra platser. Justering av barkfunktioner kommer att behöva göras mätplatsvis.

Så snart en mätram är uppgraderad och godkännandet är klart kan skarp mätning påbörjas vid den enskilda mätplatsen.

Monika Strömgren meddelade att kontrollmätning med de nya principerna för sågbara sortiment är igång. En flexibel kontrollmätning med topprotmätning på en andel av kontrollstockarna har påbörjats på de större sågverken. Uppföljning av detta görs delvis halvmanuellt, men lösning för volymberäkning i Biometrias IT-system är färdigställt och kommer tas i bruk den 7 juni. Anpassning av IT-system för flexibel kontrollmätning förväntas bli färdigställt under hösten.

§ 3 Mätnoggrannhet hos sågtimmerkollektiv

Under 2019 fanns det totalt 196 sågtimmerkollektiv omfattande 5 miljoner m³fub. De allra flesta fanns i norra Sverige. Mätnoggrannhet hos dessa kollektiv föredrogs av Monika Strömgren (se även bilaga 2).

Det fanns ingen generell bättre mätnoggrannhet sett för alla kollektiv sammanslagna. En positiv effekt fanns för kollektivomräkning av bruttovolym på vissa kollektiv, vilket troligen kan förklaras av att kollektivomräkningen justerade för kollektivvisa avvikelser relaterade till användning av toppformtalsmatris. Det finns därför inte några starka fortsatta motiv för kollektivomräkning då bruttovolym är prisgrundande volym.

Vid mätning av nettovolym bidrog kollektivmätningen till en minskad systematisk avvikelse generellt. Så länge vrakandel bedöms vid travmätning kan det därför finnas skäl för kollektivomräkning. Eftersom tre av fyra kollektiv är K-kollektiv skulle andelen vrak istället påverka medelpriset och omräkning för nettovolym då tas bort. Det skulle även kunna tas bort om kvalitets-klassning av travar införs, eller ersättning direkt av bruttovolym införs.

Eftersom medelpris vid kollektivmätning bestämts för en avgränsad tidsperiod enligt princip för R-kollektiv bör det vara oproblematiskt och fortsatt kunna användas för större flöden. Det kan däremot inte användas för enskilda mindre leverantörer (och används inte heller så).

En stor del av 2019 års sågtimmerkollektiv hade för få stickprovstravar för att ge ett statistiskt säkerställt kollektivomräkningstal. Det kan delvis bero på att kollektivperioden löper över en annan tidsperiod än den undersökta, men inte fullt ut.

De med erfarenhet att sågtimmerkollektiv påpekade att de är trygga med systemet för kollektivomräkning och betonade de logistiska fördelar det ger.

Lars Johansson uppmanade ledamöterna att ta hem frågan och diskutera den inom sina organisationer inför nästa möte.

§ 4 PrimaSekunda-klassning av sågtimmertravar

På RMRs möte i april föredrog Torbjörn Näslund, Biometria, ett uppslag om prima-sekunda klassning av sågtimmertravar (bilaga 3). Uppslaget kommer från Biometrias kvalitetsledare med anledning av att det bland annat är svårt att finna fel som leder till vrakning av enskild stock i trave och att det är bristande precision i bestämning av vrakandel. Målsättningen är att definiera travar med sämre kvalitet som mindre värde och de sämsta som ej leveransgilla.

RMR uppmanade sågtimmerkommittén att återkomma till RMR om det finns skäl att gå vidare med förslaget.

Förslaget diskuterades. Det framhölls att uppslaget var ett bra inspel, som särskilt skulle kunna fungera bra för kubb och klintimmer. Det uttrycktes också en förhoppning om att den nya tekniken skulle kunna ge oss den information som eftersöktes, vilket skulle kunna minska behovet av kvalitetsklassning av travar. De med erfarenhet från kollektivmätning, där kvalitet bestäms ur ett stickprov, påpekade att de kände sig trygga i det kollektivsystem som används idag, men att PrimaSekunda-klassning skulle kunna vara ett alternativ för F-kollektiv.

Lars Johansson uppmanade ledamöterna att ta hem frågan och diskutera den inom sina organisationer. Frågan följs upp i nästa sågtimmerkommittémöte, där beslut om förslaget rekommenderas att arbeta vidare på ska tas.

§ 5 Färskhet

Pierre Qvist har till RMR lämnat förslag på hur kontroll av virkets färskhet kan hanteras vid fjärrmätning (se bilaga 4). Förslaget innebar att särskilda rutiner

kan följas om leveransen under sommarhalvåret kommer in efter mer än 4 veckor efter skördarrapportering och om antingen partiet inte ser färskt ut eller om det rått torr väderlek.

Arbete om färskhet pågår även i de andra sortimentskommittéerna, där bland annat massavedskommittén bland annat ska se på detta i förhållande till en hel- och delautomatiserad mätning.

Kommittén är enig om att frågan om färskhet är viktig och att det var ett bra inspel. Det är däremot inte enkelt hur färskhet ska definieras och vilka kriterier som ska ställas på virket. Utöver tid från avverkning så påverkas virkets färskhet regionalt av klimat, väder, men även lokalt bland annat genom var vältan har lagrats.

Ledamöterna uppmanades att tänka genom frågan inom sina respektive organisationer inför nästa möte. Hur ser vi på färskhet som begrepp för kvalitet? Hur viktigt är det? Hur stor samstämmighet finns det?

§ 6 Framtidens virkesmätning

Framtidens virkesmätning är ett samarbetsprojekt mellan Biometria, Skogforsk och SLU med syfte att satsa på forskning och utveckling av virkesmätning. Projektet leds av Skogforsk och ett visionsseminarium ägde rum i mars där summering av olika projektidéer sammanställdes och prioriterades (se bilaga 5). Bland annat fanns ett stort intresse inom branschen för att utföra en översyn av det nuvarande klassningssystemet av sågtimmer, att arbeta för mätningens likformighet och nyttor från digitala kedjan.

Ett nytt möte inom framtidens virkesmätning kommer äga rum den 11 juni. Lars Johansson uppmanar sågtimmerkommitténs ledamöter att delta och kommer skicka ut mer information om detta i separat utskick.

§ 7 Avslutning

Nästa möte bestämdes till 20 augusti, kl 9-12.

Vid protokollet:
Monika Strömgren

Justerat:

Pär Emanuelsson

Lars Johansson (ordf.)